

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן י"א

עין משפט
ג'ר מצוה

קד א מ"י פ"ט מהלכות
ע"ז הלכה ד' טו"ש"ע
י"ד כ"ג קט"ט ספ"ק ג'
ק"ה ב ג טו"ש"ע י"ח ס'
מקמ"א ספ"ק א'
ק"ד ד מ"י פ"ח מהל'
י"ט הלכה ג' טו"ש"ע
י"ח ס' מקמ"א ספ"ק ז'
ק"ז ד מ"י ע"ז הלכה ו'
טו"ש"ע ע"ז ספ"ק ח'
ק"ח ז מ"י ע"ז הלכה
ה טו"ש"ע ע"ז ספ"ק
ג':

רבינו הנגאל

רב שרא לרב חייה בר
אשי' למיגדל אהורי. פי'
במס' גיטין כ"ח פ"ק פרק
הניקוזין (ו)מפרשי רבנן
אוהלי, שבאין מעולה.
תרנגום ויביאו משהו בר
עזיל, ומפרשי אהורי,
אלפיכור. מאי טעמא
אומן הוא. רב יהודה שרא
למיגדל תנורא, למיגדל
תנורא בחוליה דמערעא,
ולרבא בר עישיבי שרא
למיגדל מהולתא בחוליה
דמערעא. ועושין לגג
ולמפתח מעשה הדינות
אבל לא מעשה אומן. היכי
דפמי' במתניתא גא' צ"ר
בצרו ורינו טח כביט.
ועושין סדיקין ומעגלין
אותן במעגליה ביד וברגל
אבל לא במחלצים. מתני'
הציר והצינור והקורה
והמפתח
שנשברו מתקנן במועד
ובלבד שלא יכיון מלאכתו
מימינו. איני והתנן בסוף
ה"ס סוטה עד ימיו פטיש
היה סוטה עד ימיו פטיש
עד
ימיו של יוחנן כהן גדול
אין, מיכן ואילך לא. ופרקי
בין הונא האי פטיש דאסיר
מיכן ואילך בדנפתי, והא
דחנן הצינור כו' בדנפתי
הוא ושרי. מתקין לה בר
חסדא, ונדחא, ופרקי,
בחיני אסיר, ומתניתין
הדכא במגלא ושרי.
(א) קודם גזירה, פירוש
קודם גזירת יוחנן כהן
גדול. רוב אש אמר מתני'
הדתה ר' יהודה היא,
ומתני' הדכא ר' יוסי.
דאמר רב יצחק בר אבא
מאן תנא דביע' שינוי
במועד בדבר האבד דלא
כו' יוסי, דאי ר' יוסי הא
אמר זולף וגומר וכן
כדרכו. אמר רבינא במאן
מדלינן האידינא כו'.
וכבשין שיכול לאכול מהן
במועד מבשלין, רבא שרא
לכני בדיאחלאבי למיעד
ולמימלא, אמר ליה אביי
והתנן כבשין שיכול
לאכול מהן מבשלין,
שיכול און לא יכול לא.
אמר ליה הני נמי מיחלבי
איצטא, כשיכבשום

יריד של עכו"ם. יומא דשוקא: ומעלה בערכאות. לקיימן צחתימתן דכיון דהשתא הוא דמשכח להו וליומא אחרינא לא שרי: אהרי. שצדין
צו דגים שקורין רוש"א: אינו. רשמות שצדין צו עופות: למגדל תנורא. לעשות התנור מחדש: מהולא. נפה: צימוס החמה. כלומר
כשים ימות החמה כגון צפסא דחבול עלמא שאין יורדין צו גשמים מותר לעשות צו תנור לפי שלאחר יבש ויכולין לאפות צו פת צרגל
לאורך הרגל: לאן צימוס הגשמים. כלומר כשיורדין הגשמים צרגל כגון צסוקות אין עושין תנור לפי שאינו יבש לאחר עד לאחר הרגל
ועד עירחא שלא לעורך הרגל:
מתני' מעקה למרפסת. כותל
קטנה העושין על האיטצנות שלפני
העליות גדולות כעין שיש על פתח
נהר רייני"ס: שפין אה הסדקין.
צבתנור: ומעגלין אופן צמעגילה.
שגוללין על קרקעות התנור עץ גדול
עגול כדי לסתום הסדקין: ציד
וצרגל. (ג) שוקק צידו עץ וצועטין
ציד על התנור לסתום הסדקים או
צועט צרגלו על קרקעות התנור:
מחלצים. עץ כעין רגל שדומקו
צמעגילה לסתום הסדקין ויש צו
מעשה אומן יותר ממעגילה: ציר.
רגל הדלת כמו הדלת מסוב על צירה
(משל ו'): צינור. הוא החור
שצסקופה התמטונה כמו צינורא
דדשא: הקורה. מה שעל הפתח
שמתחור צו הדלת וקורין אורכטו"ר:
מנוול. צלצדור"א: וצננד שלא
יכוון לעשות מלאכתו במועד.
כשים לו לתקן כל אילו צשאר ימות
השנה ומניחו עד המועד: וכשין.
של ציר כלומר דגים ושאר דברים
שכובשים במלח שיכול לאוכלן במועד
שלא יהא צריך להמתין צלכילתן עד
לאחר המועד שיהו נכשין מהר
וראין לאכול מיד: גב' הולא.
הוא דקל: (ו) ופונא. צבד לחיים
של גדר: ואינו טח צביט. זה הוא
מעשה הדיוט: מעגילה. דרך אומנות
יותר: ציד וצרגל. דלאו מעשה
אומן הוא לא כל שכן: כעין מעגילה
ולא מעגילה ממש אלא כעין מעגילה
ציד וצרגל: עד ימיו. של יוחנן כ"ג
היה פטיש מכה לירושלים בחולו של
מועד והוא גזר עליו וצטלו. אלמא
אסור ומתני' קמני ומתקנין מנוול
ומפתח: מניסין דמתקנין אלו
חוש"מ בדנפתי. צמעגול של עץ שרי
דלא הוא קלא רצה: בדנפתי. דפטיש
היינו קורנא אסור דהוי קלא רצה
ואולוין קלא אסור: מגלי. מסר
הגדול שרי דלא מוליד קלא כלום:
צחלוי. צרר"א אסיר דהוי אולויד
קלא טפי: לאחר שגור. יוחנן כ"ג:
הא ר' יהודה הא ר' יוסי צפירקא
לקמן (דף י"ג). דרבי יוסי לא צעי
לשנויי לדבר האבד ומתני' דשרי הכא
כל הני צלל שניו ר' יוסי היא.

הציר והצינור והקורה והמנוול והמפתח שנשברו מתקנן במועד ובלבד
שלא יתכוון לעשות מלאכתו במועד וכל כבשין שהוא יכול לאכול מהן
במועד כובשין: גב' היכי דמי מעשה הדיוט רב יוסף אמר ב' בהוצא ודפנא
במתניתא תנא צר בצרור ואינו טח בטיט: שפין את הסדקין ומעגלין אותן
במעגילה: השתא במעגילה אמרת שרי ביד וברגל מיבעיא הכי קאמר
שפין את הסדקין ומעגלין אותן כעין מעגילה ביד וברגל אבל לא במחלצים:
הציר והצינור והקורה והמנוול והמפתח שנשברו מתקנן במועד: ומינהי
עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים כו' עד ימיו אין מכאן ואילך לא לא
קשיא כאן בדנפתי כאן בדנפתי מתקין לה רב חסדא יאמרו קלא רבה
אסיר קלא זוטא שרי אלא אמר רב חסדא לא קשיא הא במגלי הא בחציני
רב פפא אמר כאן קודם גזירה כאן לאחר גזירה רב אשי אמר הא ר' יהודה
הא ר' יוסי דאמר ר' יצחק בר אבדימי ג' מאן תנא שינוי במועד בדבר האבד
דלא כו' יוסי אמר רבינא כמאן מדלינן האידינא קביותא דדשא בחולא
דמועדא כמאן כו' יוסי: כבשין שהוא יכול לאכול במועד כובשין: (ב) בדיא
לבאי כוורי אזיל כולי עלמא צוד אייתו כוורא שרא להו רבא למימלא
מינייהו אמר ליה אביי והא תנן כבשין שהוא יכול לאכול מהן במועד
כובשין אמר ליה כיון דמעיקרא אדעתא דאכילה אייתניהו ואי שביק להו
פסדי (ג) כפרקמטיא האבד דמי ושרי ואיכא דאמרי צ שרי להו רבא מיצד
מיזל אייתווי ומימלא אמר ליה אביי והא אנון כבשין שהוא יכול לאכול מהן (ד)
כובשין תנן אמר ליה הני נמי מיתאכלי אגב איצטא כי הא דשמואל עברו
ליה שיתין איצצי ואכל רבא איקלע לבי ריש גלותא עבדי ליה שיתין איצצי
ואכל רב איקלע לבי רב שפיר אייתו לקמיהו ההוא כוורא תילתא בישולא
תילתא מילחא ותילתא טוויא אמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא סמוך
למיסרחיה מעלי ואמר רב אמר לי אדא ציידא כוורא טוויא באחווה אסוקיה
באבוה מיכלי בבריה אשתי עליה אבוה ואמר רב אמר לי אדא ציידא
כוורא תחלי וחלבא ליטעון גופא ולא ליטעון פוריא ואמר רב אמר לי אדא
ציידא כוורא תחלי וחלבא מיא ולא שיכרא שיכרא ולא המרא:

הדרן עלך משקין בית השלחין

כשיואלין מסמרים של עץ מן הקורה שעל הפתח דשרי למיעד צלל שינוי: צדיחא. שם נהר:
לכא. שם מקווא: כוורי. הכי עשו דרך לנהר שילאו מימיו ושמתירו שם דגים הרבה: למימלא. (א) הרבה אע"פ שאין יכולים לאוכלן
במועד שהרי היו מלוחין הרבה: כשין. צחומן וצמלן שקורין קונפוט"א. והכא נמי כיון שמלחן הרבה כדי להצניען מו לא חזו במועד:
אמר ליה הני נמי. (א) דמלחניהו: מחללי. צמועד: אגב איצלא. שמושך המלח מהן: (ב) שיסין איצצי. כלומר רוחצין אותו הרבה פעמים
מזלי ליה ששים זימני: רב איקלע. צמועד: טילתא מילחא. אגב איצלא: סמוך למיסרחיה מעלי. כלומר יפה הוא לאחר זמן שנינוד יותר
מההיא שעתא דליוד: טוויא באחווה. במלח שהמלח נכרה מן המים כדגים: אסוקיה באבוה. לאחר שללאו ותנו צמים לונן: אכליה
צבריה. מטיילין אותו צליר היואל מן הדגים ואוכלין אותו: משפיה עליה אבוה. ששומין עליו מים שדגים נכראו מן המים: לטעון
גופא. כלומר לאחר אכילתו מהלך הרבה קודם שישן: ולא לטעון פוריא. לא ישן לאחר אחריהם: פחלי. שחלים: מיא ולא ככרא.
מוטב צשמות אחריהן מים ולא שער הדרין עלך משקין בית השלחין

הנהרות הב"ח
(א) גמ' צדיחא לצלל כוורא.
(ב) כי הוא גירסת האלפס
צמועדיתא לצלל כוורא
ופי הרי"ן פוס שם המקום
הישב על הכר צדיחא לצלל
כוורא על הכר והכר נגמ
רבים שמתייבש הנהר ומתו
הגים כפ"ל: (ב) שם הוא
אלן כבשין שהוא יכול לאכול
ממנו במועד טעמן מן:
(ג) רש"י ד"ה ציד וצרגל
שולקת צידו עץ מא"מ
ו"צ צ"ל טעות: (ד) ד"ה
דופא כו'. צ"ב ע"י לעיל
פירושו דף ק' ע"א:
(ה) ד"ה למימלא למולחין
הרבה אע"פ: (ו) ד"ה איל
היי נמי אע"פ דמלחניהו:
(ז) ד"ה אגב כי המלח מהר
הק"ו ואח"כ מה"ז עברו
ליה שימן איצצי כלומר
רוחצין אותו הרבה פעמים
הק"ו ואח"כ מה"ז עברו
איצצי ששים פעמים
הק"ו:

לעני רש"י

רש"י. מקל לייב.
(שם נהר). אורכטו"ר
[אורכטו"ר]. שפיק.
בלבדור"א [קלבידור"א].
מנוול. ברר"א [ברר"א].
גרון של טעמן.
קונפוט"א. תערובת
מאכלים כבושים.

מוסף רש"י

המשך ממועד קודם פתח
תרי בבי. אחר לצד הכר
ליכנס המים ואלה לזד שני
אלמא אדעתא
דכבורי. לצד דגים מתקין
ולא להשקות השדה. דלי
להשקות השדה מתקין היה
לו לעשות פתח אחד
וימנעו שם המים ונס
המים יהו נלודין שם
מחלצין (שם). דפטיש
דיקלא. לשון פטיש כמו
וישפתי (אכס"ג י"א). טעל
מן הענינים, ויש שמפסין
אוחו לערך הדקל וע"י
שענפו מרובים ואין מניעין
אוחו ליגדל ומתהיל אוחו
השפיה מימיו צכס
(רש"י"ב ב"ב שם). אדעתא
דחיותא. לנרך צבנותו
להאכילן ואיני מתקין
להלח הדקל (שם).
אדעתא דדיקלא. כדי
שגדל הדקל (שם). מחד
גיטא. מקלן הוא את
האילן שמגלהו טעל מנד
אחד והוא דהוי אדעתא
האילן שמגלהו טעל מנד
דחיותא מלוד מתקין לאלאין
לא מעט (שם). מהאי
גיטא ומתאי גיטא. אם
מכל צדדין ליטק כאן מעט
וכן מעט אדעתא
דיקלא. שכן מנהג
לעשות (שם). אקרא
דשנותא. שנותא שם
הנהר, אקרא קונפוט"א
לע"ז, ושביש על שפת אוחו
ליריד של עכו"ם. שוק הנקבע ליום חג של עובדי כוכבים (שערובין מ). ולוקחים בהמה עבדים ושפחות. מפני שמכביסין
לקניה (שם). בתים שדות וכרמים. מפני שמטענין אי נמי משום יבוי ל"י (שם). רוחבא. שטוחה, ומעלה בערכאות
שלחן. מקום גדולותן ושופעין ועלע שטרומין לפניהם לתמוס ואף על פי שכבוד ומפאתת היא להם ואיכא לעומר דלאול
ומודה. מפני שהוא כמציל מידן. שמתוך כך יפיו לו עדים ומטיעין להלל מן העורבין (ש"י י"ג). שלא חומר העובדי כוכבים
יערעו על המכיר (שערובין מ). למיגדל. לשון עשיה ומיקון (סוה"כ י"ז). עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים. צבת
הנפסים בחולו של מועד לעשות מלאכת דבר האבד שמתרח במועד. ועמד הוא גזר על הנפסים אפילו בכה האבד מפני שקולן
שעט למתחור ואין הכל יודעין שיהא לכה האבד (סוה"כ מ). הדרן עלך משקין

א) נראה לר"ב שפסא אמר כאן קודם גזירה כו'. (ב) לפיטו גמ' הגי' להיפך. ואולי דכתיב היה לו גי' אחרת.